REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W GDAŃSKU

RP.063/26/73/1/2023

Gdańsk, dnia 9 października 2023 r.

Pani
Emilia Kosińska
Zastępca Skarbnika Miasta Gdańska
ul. Nowe Ogrody 8/12
80 – 803 Gdańsk

Szanowna Pani Skarbnik,

w odpowiedzi na Pani wniosek z dnia 26 września 2023 r., doręczony do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku za pośrednictwem platformy *ePUAP* w dniu 3 października 2023 r., dotyczący problematyki związanej ze stosowaniem przez jednostkę samorządu terytorialnego przepisów ustawy z dnia 8 marca 2013 r. *o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1790), uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

We wstępie wskazać należy, że problematyka objęta niniejszym wnioskiem była przedmiotem rozważań tut. Izby w piśmie z dnia 4 lipca 2023 r., znak RP.063/128/44/1/2023, zamieszczonym na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku w zakładce: Wyjaśnienia w sprawach stosowania przepisów o finansach publicznych >>Zbiór udzielonych wyjaśnień w sprawach stosowania ustawy o finansach publicznych>>Zagadnienia pozostałe.

W piśmie z dnia 4 lipca 2023 r., odwołując się do treści wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 13 stycznia 2022 r. C-327/20 oraz przeprowadzonej tam analizy prawnej, wskazano, że z łącznej lektury przepisów art. 2 pkt 2 i 3, art. 3 ust. 1 i art. 4 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych (Dz. Urz. UEL 48 z 23.02.2011) wynika, że jeżeli organ publiczny jest wierzycielem względem przedsiębiorstwa, to sytuacja taka – z przyczyn szczegółowo opisanych w ww. piśmie – **nie wchodzi w zakres pojęcia „transakcji handlowej”** w rozumieniu art. 2 pkt 1 tej dyrektywy.

W konsekwencji powyższego stwierdzono, że brak jest podstaw prawnych do dochodzenia przez jednostkę samorządu terytorialnego – będącą wierzycielem względem przedsiębiorcy – należności z tytułu rekompensaty, o której mowa w art. 10 ustawy *o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* oraz odsetek od transakcji handlowych określonych w ww. ustawie

Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku podtrzymuje wyżej wymieniony kierunek interpretacyjny.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
tel: (58) 301-86-45, fax: (58) 346-25-15
NIP 583-21-22-408 REGON 190134954
✉ gdansk@rio.gov.pl www.bip.gdansk.rio.gov.pl

Powyższego stanowiska nie zmienia fakt, że do czasu wydania ww. orzeczenia przez Trybunał Sprawiedliwości w praktyce stosowania przepisów ustawy *o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych* nie było wątpliwości co do tego, że jednostki sektora finansów publicznych – w sytuacji w której dłużnik, objęty zakresem podmiotowym ww. ustawy, nie spełniał świadczenia, mogły domagać się zapłaty odsetek w wysokości przewidzianej dla odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych, jak również ryczałtowej rekompensaty za koszty dochodzenia roszczenia. Takich wątpliwości nie miał również polski ustawodawca, co znajduje odzwierciedlenie w przywołanym we wniosku z dnia 26 września 2023 r. przepisie art. 59a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

Powyższe stanowisko tut. Izby wynika z faktu, że dokonana przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w trybie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wykładnia prawa unijnego wiąże nie tylko w sprawie, w której sąd zwrócił się z pytaniem prejudycjalnym (jak to miało miejsce w stanie faktycznym zapadłym na kanwie wyroku z dnia 13 stycznia 2022 r.), lecz także inne sądy oraz organy państw członkowskich orzekające w podobnych stanach faktycznych i prawnych (*vide*: wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 maja 2005 r., sygn. K 18/04, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2018 r., II UK 341/17). Z tych względów dochodzenie na drodze postępowania sądowego przez jednostki sektora finansów publicznych, w tym jednostki samorządu terytorialnego, rekompensaty za koszty dochodzenia roszczeń na podstawie art. 10 ustawy *o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych*, jak również dochodzenie odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych, może okazać się nieskuteczne (tak też: *Obowiązek naliczania przez gminę rekompensaty za koszty odzyskiwania należności w rozumieniu przepisów o zatorach płatniczych,* Piotr Walczak, *Legalis*).

Jednocześnie pragnę podkreślić, że jest to jedynie stanowisko Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku, która nie posiada uprawnień do dokonywania powszechnie obowiązującej wykładni przepisów prawa.

Z poważaniem

Signature Not Verified
Dokument podpisany przez Luiza Budner - Iwanicka
RIO w Gdańsku
Data: 2023.10.09 12:04:21 CEST

Luiza Budner - Iwanicka
Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Gdańsku

W załączeniu:
pismo znak RP.063/128/44/1/2023 z dnia 4 lipca 2023 r.

Do wiadomości:
1) członkowie Kolegium w/m,
2) Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej w/m,
3) Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń w/m.

Publikacja:
Biuletyn Informacji Publicznej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
tel: (58) 301-86-45, fax: (58) 346-25-15
NIP 583-21-22-408 REGON 190134954
✉ gdansk@rio.gov.pl www.bip.gdansk.rio.gov.pl